

Tietosuoja turvaa oikeutesi

Kuka saa kerätä tietoja sinusta?
Miten tietojasi käytetään?
Miten niitä säilytetään?
Mihin tietojasi luovutetaan?
Pidä huoli oikeuksistasi!

TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO

Tässä esitteessä

kerrotaan jokaisen ihmisen oikeuksista omiin henkilötietoihinsa. Henkilötieto tarkoittaa tietoa, josta sinut tai perheesi voidaan tunnistaa.

Yksityisyydensuoja henkilötietojen käsittelyssä on perusoikeus. Henkilötietolaista (523/1999) löydät tarkemmat tiedot.

TIETOSUOJA ON SINUN OIKEUTESI.

Sinusta on tietoja esimerkiksi

- väestötietojärjestelmässä (maistraatit)
- verohallinnon rekistereissä
- Kansaneläkelaitoksen etuusrekistereissä
- työeläkejärjestelmässä (mm. Eläketurvakeskus ja vakuutusyhtiöt)

Lisäksi sinusta voi olla tietoja

- terveyskeskuksesi ja työterveyshuoltosi potilasrekistereissä
- yhdistyksesi jäsenrekisterissä
- työnantajasi henkilöstörekisterissä
- pankkisi tai vakuutusyhtiösi asiakasrekisterissä

- taloyhtiösi asukasrekisterissä
- oppilaitoksesi oppilasrekisterissä.

Mieti itse, missä muualla olet asioinut ja mihin tietojasi on voitu rekisteröidä.

Sinua koskevia tietoja voi olla talletettuna esimerkiksi sähköisissä tiedostoissa, paperilla, kortistossa, mapeissa tai ääni- tai kuvatallenteella. Kaikki samaa käyttötarkoitusta varten kerätyt henkilötiedot muodostavat *henkilörekisterin*. Yritystä, viranomaista tai yhteisöä, joka kerää henkilötietojasi, kutsutaan *rekisterinpitäjäksi*. Sinua koskevien tietojen rekisterinpitäjiä ovat esimerkiksi työnantajasi ja pankkisi sekä se, joka kerää sinusta tietoja verkossa.

OIKEIN SÄILYTETYT TIEDOT TUOVAT TURVALLISUUTTA.

SINUSTA KERÄTTYJÄ TIETOJA SAA KÄYTTÄÄ VAIN SIIHEN TARKOITUKSEEN, JOTA VARTEN NE ON KERÄTTY.

Rekisterinpitäjän on laadittava kaikista henkilörekistereistä rekisteriseloste. Pyydä se nähtäväksesi. Siitä käy ilmi, kuka käsittelee sinua koskevia tietoja ja mihin tarkoitukseen. Siinä on myös tietoja henkilötietojesi suojaamisesta.

Tietosuojaperiaatteita

1. Sinusta voidaan kerätä tietoja vain suostumuksellasi tai jos sinulla on asiakassuhteen, palvelussuhteen, oppilassuhteen, jäsenyyden tai muun niihin verrattavan suhteen vuoksi asiallinen yhteys rekisterinpitäjän toimintaan tai silloin, kun laissa on säädetty perusteet tietojen keräämiselle.
2. Tietojen keräämisen tulee olla rekisterinpitäjän toiminnan kannalta tarpeellista ja asiallisesti perusteltua.
3. Tietojen tulee olla kerättyyn tarkoitukseen tarpeellisia ja virheettömiä.
4. Sinusta kerättyjä tietoja ei saa käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, jota varten ne on kerätty.
5. Arkaluonteisia tietoja voidaan kerätä vain henkilötietolaissa säädettyillä erityisillä edellytyksillä.

6. Tietosi on suojattava. Niiden luovuttaminen ulkopuolisille edellyttää suostumustasi tai luovuttamiseen oikeuttavaa lainsäädännöstä.
7. Sinulla on yleensä oikeus saada tietää henkilötietojesi käsittelystä, oikeus tarkastaa omat tietosi ja oikeus vaatia virheellisen tiedon korjaamista.

SAAT TIETOJA

Rekisterinpitäjän, joka kerää sinusta henkilötietoja, on yleensä huolehdittava siitä, että sinä voit saada seuraavat tiedot:

- kuka on rekisterinpitäjä
- mihin tarkoitukseen henkilötietojasi käytetään (esimerkiksi potilassuhteen hoitamiseksi)
- mihin henkilötietojasi säännönmukaisesti luovutetaan
- miten voit käyttää tässä esitteessä kerrottuja oikeuksiasi: tarkastusoikeutta, oikeutta vaatia tiedon korjaamista ja kielto-oikeutta.

Rekisterinpitäjän on ilmoitettava edellä kerrotut tiedot esimerkiksi silloin, kun tulet asiakkaaksi. Ellet saa tietoja pyytämättä, pyydä niitä!

OMIEN TIETOJEN
SUOJA ANTAA
HENKISEN
TIETORAUHAN.

OLE TARKKA - VARSINKIN VERKOSSA!

Suoramainonnassa sinulle on ilmoitettava rekisteri, josta yhteystietosi on saatu. Pyynnöstäsi sinulle tulee ilmoittaa se myös puhelinmyynnissä.

Sinun tulee myös saada ilmoitus ensimmäisestä merkinnästä, joka sinusta on tehty luottotietorekisteriin. Lisäksi sinulle tulee ilmoittaa, jos sinusta hankitut henkilöluottotiedot ovat johtaneet sinulle kielteiseen päätökseen.

TARKASTA ITSEÄSI KOSKEVAT TIEDOT

- Sinulla on oikeus saada nähdä itseäsi koskevat tiedot ja saada niistä jäljennökset.
- Sinulla on oikeus saada tieto siitä, mistä rekisteriin tietoja saadaan, mihin niitä käytetään ja mihin säännönmukaisesti luovutetaan.
- Tekoälysovellusta käytettäessä sinulle on myös kerrottava, miten se toimii.
- Pyydä tiedot käymällä itse rekisterinpitäjän luona tai allekirjoittamallasi kirjeellä.

- Sinulla on oikeus saada tiedot ilman aiheutonta viivytystä.
- Saat tiedot maksuttomasti kerran vuodessa.
- Tarkastusoikeutta voidaan rajoittaa vain lain nojalla.
- Jos et saa pyytämiäsi tietoja, rekisterinpitäjän on annettava sinulle kirjallinen kieltäytymistodistus. Voit saattaa asian tietosuojavaltuutetun tutkittavaksi.

Muistathan, että voit halutessasi tarkastaa henkilötietosi.

VIRHEELLISET TIEDOT ON KORJATTAVA

- Sinulla on oikeus vaatia virheellisen tiedon korjaamista.
- Toimita rekisterinpitäjälle tietojen korjaamista koskeva täsmällinen, yksilöity vaatimus.
- Virheellinen tieto tulee korjata ilman aiheutonta viivytystä.
- Tietojen korjaamisesta ei voida periä sinulta maksua.
- Jos rekisterinpitäjä kieltäytyy tekemästä vaatimiasi korjauksia tietoihisi, rekisterinpitäjä on velvollinen oma-aloitteisesti antamaan sinulle kirjallisen kieltäytymistodistuksen. Jos vaatimiasi korjauksia ei tehdä, voit saattaa asian tietosuojavaltuutetun tutkittavaksi.

Tietojen virheettömyys on osa oikeusturvaasi.

SINULLA ON OIKEUS KIELTÄÄ HENKILÖ-TIETOJESI KÄSITTELY:

- suoramainontaan, etämyyntiin ja muuhun suoramarkkinointiin
- markkina- ja mielipidetutkimukseen
- henkilömatrikkeliin
- sukututkimukseen.

Voit käyttää kielto-oikeuttasi silloin kun sinulta kerätään tietoja, esimerkiksi yhdistykseen liittyessäsi tai lehteä tilatessasi tai myöhemmin ilmoittamalla asiasta rekisterinpitäjälle.

Kielto-oikeus on osa itsemääräämisoikeuttasi.

Vain luvallasi

Tuotteiden tai palvelujen markkinointi sähköpostin tai matkapuhelimen välityksellä on sallittua vain sinun luvallasi.

TIEDÄTHÄN, ETTÄ KENELLÄKÄÄN EI OLE LUPAA
LÄHETTÄÄ MARKKINOINTIVIESTEJÄ MATKA-
PUHELIMEESI TAI SÄHKÖPOSTIISI ILMAN SINUN LUPAASI.

Viranomaisen henkilökisteristä tietojasi voidaan luovuttaa suoramarkkinointia tai mielipide- tai markkinatutkimusta varten vain sinun suostumuksellasi tai silloin kun asiasta on laissa säädetty. Esimerkiksi väestötietojärjestelmästä tietojasi luovutetaan mm. suoramarkkinointiin, ellet ole kieltänyt näiden tietojen luovuttamista.

Tunnetko turvakiellon?

Jos sinulla on perusteltua syytä epäillä, että sinun tai perheesi terveys tai turvallisuus joutuu uhatuksi, voit pyytää maistraatilta ja muiltakin henkilötietojasi käsitteleviltä viranomaisilta, ettei tietojasi kotikunnastasi ja osoitteestasi luovuteta muille kuin viranomaisille. Tämä on ns. turvakielto.

Henkilötietosi työelämässä

Yksityisyyden suojaa varten työelämässä on säädetty erityislaki (477/2001). Tämän lain tulee olla työpaikallasi nähtävillä. Tutustu siihen.

Älä luovuta henkilötietojasi, ellet tiedä, kuka niitä pyytää. Ole erityisen varovainen asioitessasi avoimissa tietoverkoissa. Suojaa kotitietokoneesi. Harkitse, mitä tietoja itsestäsi laitat omille kotisivuillesi, ja kunnioita myös muiden oikeuksia.

SINULLA ON MONTA AUTTAJAA

- Käänny aina ensin **rekisterinpitäjän** puoleen. Rekisterinpitäjä on velvollinen huolehtimaan siitä, että tässä esitteessä mainitut oikeutesi toteutuvat.
- Mikäli asiiasi koskee henkilötietojesi käsittelyä työelämässä, voit ottaa yhteyttä myös **työsuojelupiiriin**.
- Terveystilatietojen osalta voit tarvittaessa pyytää apua myös terveydenhuollon toimintayksikön **potilasasiamieheltä**.
- Sosiaalihuollon asioissa voit kysyä neuvoa myös kunnan **sosiaaliasiamieheltä**.
- Yksityisyyden suojaasi televiestinnässä valvoo **Viestintävirasto** (www.ficora.fi, 09-69661).
- Jos olet sitä mieltä, että henkilötietojasi käsiteltäessä on syyllistytty rikokseen, voit pyytää **poliisia** tutkimaan asiaa.
- Jos lain vastaisesta henkilötietojesi käsittelystä on aiheutunut vahinkoa, voit vaatia vahingonkorvausta rekisterinpitäjältä. Jos vahingonkorvauksesta ei sovita, voit saattaa asian **käräjäoikeuden** käsiteltäväksi.

TARKISTA AINA, ETTÄ TIEDÄT KENELLE JA MITÄ
TARKOITUSTA VARTEN TIETOJA ANNAT!

TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO PALVELEE SINUA

Tietosuojavaltuutetun toimistosta saat

- neuvontaa
- tiedotteita ja esitteitä

Lisätietoja löydät Internetistä:

www.tietosuoja.fi

Näiltä sivuilta löydät myös tämän esitteen verkkoversion.

Yleistä neuvontaa, tiedotteita ja mallilomakkeita saat puhelimitse tai sähköpostitse tietosuoja@om.fi.

Voit myös kirjallisesti pyytää tietosuojavaltuutetulta neuvoja tai pyytää selvittämään, onko sinua koskevia henkilötietoja käsitelty lainmukaisesti. Jos et saa rekisterinpitäjältä itseäsi koskevia tietoja tai ellei tietojasi korjata haluamallasi tavalla, voit kirjoittaa asiasta tietosuojavaltuutetun toimistoon. Voit myös käyttää kotisivuiltamme ja toimistostamme saatavia vireillepanolomakkeita.

TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO

Käyntiosoite: Albertinkatu 25 A 3 krs, 00180 Helsinki

Postiosoite: PL 315, 00181 Helsinki

Puhelin: (09) 16 003

(numero vaihtuu 1.12.2002; uusi numero 09-259 8771)

www.tietosuoja.fi